

Posudek vedoucí diplomové práce

Magisterský program RS UK FHS v Praze

Název práce: **Těhotenství a porod romských žen v kontextu transkulturní péče**

Jméno studenta: **Bc. Monika Trávníčková**

Zaměření studia: řízení

Posudek vypracovala: Mgr. Blanka Tollarová, Ph.D.

Datum: 9.9.2015

Monika Trávníčková předkládá diplomovou práci zaměřenou na přístup romských žen k těhotenství a porodu a snaží se prozkoumat, do jaké míry lze v porodní ošetrovatelské péči v současnosti využívat koncept transkulturního ošetrovatelství. Práce je poměrně obsáhlá – autorka provedla poctivou rešerši literatury týkající se romské kultury, zejména prvků souvisejících s těhotenstvím a porodem, dále představuje koncept transkulturní péče a způsob, jakým je dosud zaváděn do českého prostředí a jakým způsobem zahrnuje práci s Romy. Nejobsáhlejší částí práce je představení výsledků kvalitativního výzkumu romských rodiček a porodních asistentek z nejmenované regionální nemocnice.

Celkově práci považuji za velmi zdařilou, přestože je možné k ní formulovat mnoho připomínek. Jako vedoucí práce si velmi cením jednak píle diplomantky zejména při rešeršní, ale i analytické práci. Je zatím jen málo obvyklé, a já za to práci velmi oceňuji, že se diplomantka pokusila k literatuře, kterou referuje, přistoupit kriticky – a to nejen na základě vlastního úsudku a společných debat, ale také na základě vlastních empirických zjištění. Vidí limity mechanického aplikování a přejímání transkulturního přístupu a nutnost o něm pečlivěji přemýšlet. Kulturní citlivost na jedné straně a reprodukce stereotypů na straně druhé se – soudě z citovaných dat – ukazují být v některých momentech dokonce zaměnitelné. A je proto nanejvýš nutné je pečlivě rozlišovat a připravovat půdu pro to, aby zdravotníci dokázali reflektovat, jak přistupují ke svým pacientům a co tím dělají, do jaké míry je například diskriminují, nebo naopak jednají tak, aby to pacientům bylo pohodlné a srozumitelné.

Práce je hodně postavena na konceptu identity, a je rozebírána zejména identita romská, která je vnitřně diferencovaná, což se ukázalo i na několika vypravěčkách výzkumu – a diverzita je zde dána zejména aspiracemi na začlenění do majoritní populace. Je škoda, že podobnou pozornost už nebylo možné věnovat identitě a stereotypům zdravotníků – tam začíná velmi zajímavé téma. Zároveň pečlivé zpracování tématu konfliktu hodnot (které ovšem je na mnoha příkladech dobře představené a dokumentované), kterého jsme svědky v současné české společnosti mezi majoritou a Romy, zarámovaného teoreticky a dokonce aplikovaného na koncept transkulturní péče, by bylo v magisterské práci, která téma teprve otevírá, jen obtížně zvládnutelné. A bylo by nutné se pouštět i do politických a obtížných

sociálních otázek. V tomto smyslu je práce podle mého soudu velmi zajímavá, protože téma dobře mapuje a otevírá pro další zkoumání.

Práce je pojata velmi deskriptivně, a pro mě někdy až příliš. Na značně velké ploše diplomantka ukazuje, jak její respondentky prožívaly jednotlivé fáze těhotenství a jak odůvodňovaly svá jednání nebo porozumění situacím. Práce je pak místy až folkloristicky popisná, někde interpretace působí dojmem, že kolegyně přejímá tvrzení vypravěček a překládá je jako závěry nebo generalizuje o romské kultuře na základě několika vyprávění. Zároveň vím, a i z textu je to patrné, že se diplomantka snažila o analytickou korektnost. Popis pak považuje za důležitý mimo jiné proto, že si uvědomila, jak je zkušenost zejména některých vypravěček odlišná od její (tedy majoritní a zdravotnické), jak je jí ta zkušenost neznámá, a že chce, aby tato zkušenost byla dostupná i dalším jejím kolegyním a kolegům.

Diplomovou práci doporučuji k obhajobě a navrhuji ji hodnotit jako výbornou.